

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

Természetvédelmi Mérnök BSc. Szak

**A KOCSÁNYOS TÖLGY VIZSGÁLATA
ÉVGYŰRŰSZERKEZET ALAPJÁN A JÁSZSÁGBAN**

Belső konzulens: Dr. Saláta Dénes
egyetemi docens

Készítette: Parély Viktor
JP9W3M

nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Vadgazdálkodási és
Természetvédelmi Intézet

**Természetvédelmi és
Tájgazdálkodási Tanszék**

Gödöllő

2024

2. ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozatomban a Jászságban elhelyezkedő négy kocsányos tölgy (*Quercus robur*) állomány fáit vizsgáltam állományonként három kiválasztott faegyed évgűrűmintáinak elemzésén keresztül. A munkámban, az állományok környezetének jobb megértése érdekében természetesen bemutattam a Jászság kistáját, annak domborzati, növényzeti, éghajlati tulajdonságait.

A négy kiválasztott állomány Jászberény mellett, Jásztelek mellett, Jászfákóhalma, illetve Alattyán mellett helyezkedik el. Összesen 12 fát vizsgáltunk, amiből 10-nél sikerült évgűrű adatokhoz jutni. A mintavételre 2022.07.07-én Dr. Saláta Dénes témavezetőm segítségével került sor. A mintázott fák esetében feljegyeztük a koordinátákat, a magasságot, a mellmagassági törzskerületet és az egészségi állapotot is. Ezután Pressler-féle növedékfűróval mintáztuk a fákat, ezzel nyertük ki a szakdolgozatomban legfontosabb adathordozókat, a fák évgűrűit. Ezeket a fűrt mintákat egy fasínba helyeztük, majd beragasztottuk, felcsiszoltuk és egy nagyfelbontású szkennelvel beszkeneltük. A szkennelt képet QGIS program segítségével feldolgoztam, évgűrűszélességeit felosztottam, majd aránypár segítségével mm-re lemértem. Az így kapott adatokat Excel táblázatba vezettem fel, amiből később összefüggéseket, átlagokat és különböző diagramokat készítettem.

A mintákból nyert adatok alapján több dologra is fény derült. Kiderült a fák kora, igaz ezek többsége becslés, mivel a mintákból pontos kormeghatározást csak úgy lehet végezni, ha a mintában a fa bele is megtalálható. Ezt eltalálni rendkívül nehéz, mert a bél általában nem a fa körlepjének közepén helyezkedik, így a mintákon pith locator segítségével becsültem meg a bél helyét, ezáltal a mintákból esetlegesen hiányzó évgűrűk számát, így kapva meg a becsült korát az egyednek. A fák kora 36 és 89 év közötti életkortartományban mozgott. Az adatok arra engednek következtetni, hogy a Zagyva folyó mentén a kocsányos tölgyes erdőállományok növekedése eltér egymástól, az elegyesség és a folyótól való távolság alapján. Továbbá kiderült, hogy az ártéri kocsányos tölgyesek, ha nem is kiugróan, de valamelyest jobban növekedtek az elmúlt 30 évben, mint a többletvízhatástól független jászfákóhalmi erdőállomány egyede.

Egyértelműen megfigyelhető évgűrűnagyság eltérés az összes egyedre vonatkozóan a 2017-es évi visszaesés és a 2013-as évi kirívó növekedés. Megfigyelhető továbbá a folyó mentén elhelyezkedő egyedeknek a 2007 és 2010 közötti nagymértékű évgűrűnővekedése, amit viszont a jászfákóhalmi, nem folyóközeli évgűrűminta nem követett le.